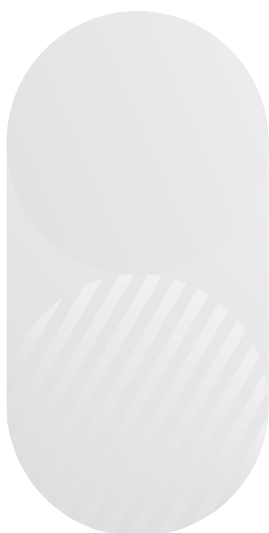
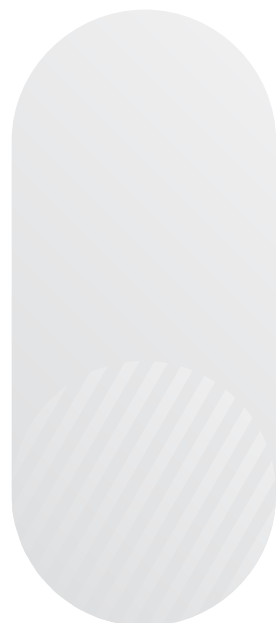

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2021 r.

Budgets of local self-government units
in Podlaskie Voivodship in 2021

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2021 r.

Budgets of local self-government units
of Podlaskie Voivodship in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku
Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem
supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Natalia Jurylik, Anna Rogalewska, Urszula Słucka

Prace redakcyjne

Editorial work

Sylwia Monika Jasińska, Anna Szeszko

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Sylwia Monika Jasińska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji pt. „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim”, w której zaprezentowano szeroki zestaw informacji o dochodach, wydatkach i wynikach budżetów podlaskich gmin, powiatów i miast na prawach powiatu oraz o budżecie województwa. Przygotowano ją w wersji elektronicznej, a tablice zostały sporządzone w formacie XLSX w celu ułatwienia Odbiorcom prowadzenia własnych obliczeń i analiz.

Opracowanie składa się z części analitycznej oraz tabelarycznej. Komentarz analityczny zawiera opis sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego województwa zilustrowany wykresami. W tablicach przedstawiono wielkość i strukturę budżetów oraz ich zróżnicowanie wynikające z odmiennych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli.

Dane zaprezentowane w publikacji dotyczą jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego, a wybrane informacje i wskaźniki przedstawiono na tle kraju. W opracowaniu zostały zamieszczone dane za 2021 r., ale w celu uzyskania pełniejszego obrazu finansów publicznych w regionie, podstawowe informacje zaprezentowano w zestawieniu z wynikami badań z lat 2005–2020.

Przekazując Państwu niniejszą publikację, mam nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych informacji dla osób i instytucji zainteresowanych problematyką finansów publicznych w województwie podlaskim. Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazywanie uwag i sugestii, które będą pomocne w kształtowaniu treści jej kolejnych edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, październik 2022 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the publication “Budgets of local self-government units in Podlaskie Voivodship” containing a wide set of data on budget revenue, expenditure, and financial results of gminas, powiats, cities with powiat status as well as the voivodship budget. The publication has been prepared in an electronic format and tables have been presented in an XLSX format so as to make it possible to easily do calculations and prepare analyses by the Reader himself.

The elaboration consists of analytical and table parts. The analytical commentary contains the description of the financial situation of local government units of the voivodship with charts to illustrate the situation in a better way. The tables present budgets, their structure, and differences between them stemming from the differences of the tasks carried out by local government units at different levels.

Data presented in the publication concern local government units from Podlaskie Voivodship whereas certain information and indices have been presented against the background of the country. Data presented in the publication concern 2021 but to provide a more complete view of public finances in the region, basic information has been presented together with the results of surveys from 2005–2020.

Presenting this publication, I hope it will be a source of useful information for individuals and institutions interested in the theme of public finances in Podlaskie Voivodship. At the same time, I would like to ask for comments and suggestions that would be helpful in preparing next editions of this publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, October 2022

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	8
Executive summary	
Budżety jednostek samorządu terytorialnego	8
Budgets of local self-government units	
Budżety gmin	11
Gminas' budgets	
Budżety powiatów	14
Powiats' budgets	
Budżety miast na prawach powiatu	16
Budgets of cities with a powiat status	
Budżet województwa	18
Voivodship budget	
Wykresy	
Charts	
Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.	8
Chart 1. Revenue and expenditure structure of local self-government units in 2021	
Wykres 2. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2021 r.	9
Chart 2. Revenue structure of local self-government units by types in 2021	
Wykres 3. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2021 r.	10
Chart 3. Expenditure structure of local self-government units by types in 2021	
Wykres 4. Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2021 r.	12
Chart 4. Gminas' revenue structure by types in 2021	
Wykres 5. Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2021 r.	13
Chart 5. Gminas' expenditure structure by types in 2021	
Wykres 6. Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2021 r.	14
Chart 6. Powiats' revenue structure by types in 2021	
Wykres 7. Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2021 r.	15
Chart 7. Powiats' expenditure structure by types in 2021	
Wykres 8. Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.	16
Chart 8. Revenue structure of cities with a powiat status by types in 2021	
Wykres 9. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.	17
Chart 9. Expenditure structure of cities with a powiat status in 2021	
Wykres 10. Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2021 r.	18
Chart 10. Voivodship revenue structure by types in 2021	
Wykres 11. Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2021 r.	19
Chart 11. Voivodship expenditure structure by types in 2021	
Uwagi metodyczne	20
Methodological notes	22

Spis tablic (tablice dostępne jako pliki do pobrania w formacie XLSX)

List of tables (tables available for download in XLSX format)

- Tablica 1. Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na tle kraju w 2021 r.
Table 1. Revenue and expenditure of local self-government units against the background of the country in 2021
- Tablica 2. Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego
Table 2. Revenue and expenditure of local self-government units
- Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów
Table 3. Revenue of local self-government units by type
- Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów
Table 4. Revenue of local self-government units by sections
- Tablica 5. Dochody gmin według rodzajów w 2021 r.
Table 5. Gminas' revenue by types in 2021
- Tablica 6. Dochody gmin według działów w 2021 r.
Table 6. Gminas' revenue by sections in 2021
- Tablica 7. Dochody powiatów według rodzajów w 2021 r.
Table 7. Powiats' revenue by types in 2021
- Tablica 8. Dochody powiatów według działów w 2021 r.
Table 8. Powiats' revenue by sections in 2021
- Tablica 9. Dochody miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.
Table 9. Revenue of cities with powiat status by types in 2021
- Tablica 10. Dochody miast na prawach powiatu według działów w 2021 r.
Table 10. Revenues of cities with powiat status by sections in 2021
- Tablica 11. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów
Table 11. Expenditure of local self-government units by types
- Tablica 12. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
Table 12. Expenditure of local self-government units by sections
- Tablica 13. Wydatki gmin według rodzajów w 2021 r.
Table 13. Gminas' expenditure by types 2021
- Tablica 14. Wydatki gmin według działów w 2021 r.
Table 14. Gminas' expenditure by sections in 2021
- Tablica 15. Wydatki powiatów według rodzajów w 2021 r.
Table 15. Powiats' expenditure by types in 2021
- Tablica 16. Wydatki powiatów według działów w 2021 r.
Table 16. Powiats' expenditure by sections in 2021
- Tablica 17. Wydatki miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.
Table 17. Expenditure of cities with powiat status by types in 2021
- Tablica 18. Wydatki miast na prawach powiatu według działów w 2021 r.
Table 18. Expenditure of cities with powiat status by sections in 2021
- Tablica 19. Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.
Table 19. Gminas' revenue and expenditure per capita in 2021
- Tablica 20. Dochody i wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2021 r.
Table 20. Powiats' revenue and expenditure per capita in 2021
- Tablica 21. Dochody i wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2021 r.
Table 21. Revenue and expenditure of cities with powiat status per capita in 2021

**W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, tablice, wykresy i uwagi metodyczne.
In English version: preface, contents, tables, charts and methodological notes.**

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” ”Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
zł	złoty
PLN	złoty
tys.	tysiąc
mln	milion
r.	rok
np.	na przykład
p. proc.	punkt procentowy
poz.	pozycja
tj. i.e.	to jest that is
Dz. U.	Dziennik Ustaw

Synteza Executive summary

Budżety jednostek samorządu terytorialnego Budgets of local self-government units

Według stanu w dniu 1 stycznia 2021 r., na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 14 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 118 gmin¹. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania gmin oraz powiatów i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane zostały bez dochodów i wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu przedstawiono łącznie dla części gminnej oraz powiatowej. Zatem dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 115 gmin, wśród których 10 posiadało status gminy miejskiej, 27 – gminy miejsko-wiejskiej, a 78 – gminy wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. kształtowały się następująco:
Budget revenue, expenditure and the result of local self-government units in 2021 was as follows:

Wyszczególnienie Specification	Dochody Revenue	Wydatki Expenditure	Wynik Result	Dochody Revenue	Wydatki Expenditure	Dochody Revenue	Wydatki Expenditure	Wynik Result	na 1 mieszkańca per capita	
									Dochody Revenue	Wydatki Expenditure
	w tys. zł in thousand PLN			2020=100		w zł in PLN		2020=100		
Ogółem Total	9823840,8	9172412,0	651428,8	105,5	100,1	8 521,04	7 956,00	565,04	106,2	100,7
Gminy ^a Gminas ^a	4607966,9	4245427,8	362539,1	109,2	105,3	6 322,45	5 825,02	497,43	109,9	106,0
miejskie urban	932362,9	882447,9	49915,0	104,2	100,6	5 907,05	5 590,81	316,24	105,3	101,7
miejsko-wiejskie urban-rural	1435176,0	1331723,0	103453,0	109,6	105,7	6 083,29	5 644,78	438,51	110,0	106,1
wiejskie rural	2240427,9	2031257,0	209171,0	111,1	107,1	6 686,53	6 062,26	624,27	111,9	107,9
Powiaty Powiats	1129270,9	1022503,6	106767,3	108,9	103,3	1 549,44	1 402,95	146,49	109,7	104,1
Miasta na prawach powiatu City with powiat status	3390156,5	3208400,2	181756,2	105,5	97,9	7 994,41	7 565,80	428,60	106,0	98,3
Województwo Voivodship	696446,5	696080,3	366,2	82,9	80,8	604,09	603,77	0,32	83,4	81,3

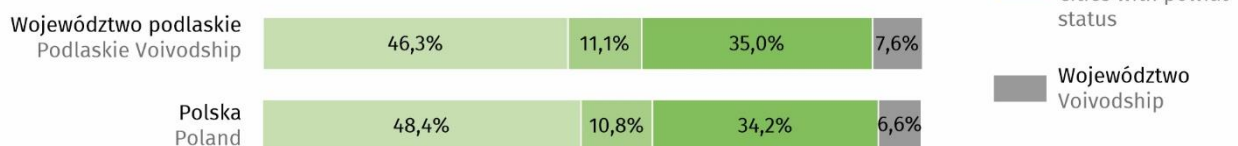
a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are cities with a powiat status.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 9823,8 mln zł. Były one o 5,5% wyższe od uzyskanych w 2020 r. i stanowiły 2,9% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

¹ W tym 3 gminy mające status miasta na prawach powiatu.

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

Chart 1. Revenue and expenditure structure of local self-government units in 2021

Dochody**Revenue****Wydatki****Expenditure**

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu

a Excluding gminas that are cities with a powiat status.

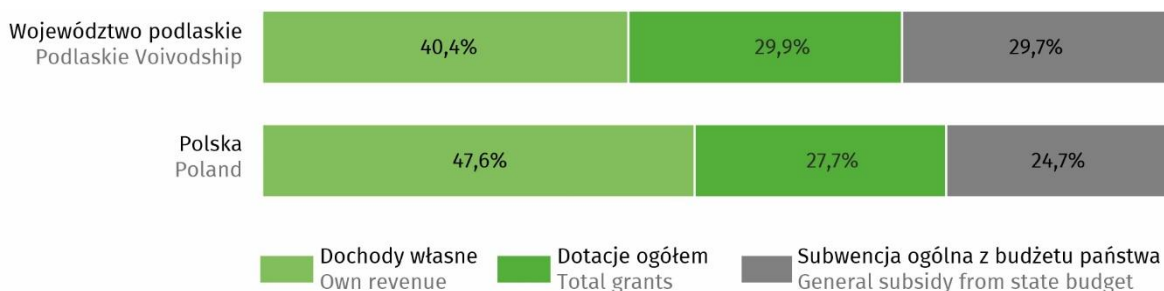
Spośród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w realizacji dochodów, wynoszący 46,9% (w 2020 r. – 45,3%), miały gminy. Stosunkowo wysoki odsetek, sięgający 34,5% (rok wcześniej – również 34,5%), stanowiły dochody miast na prawach powiatu. Udział dochodów powiatów ukształtował się na poziomie 11,5% (przed rokiem – 11,2%), zaś województwa – 7,1% (w poprzednim roku – 9,0%).

Z ogólnej kwoty dochodów jednostek samorządu terytorialnego na dochody własne przypadało 3965,4 mln zł (40,4%), co oznacza ich wzrost o 3,4% w stosunku do 2020 r. Największy ich udział w dochodach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu, gdzie wyniósł on 46,9%. W gminach ukształtował się na poziomie 37,4%, w powiatach – 34,9%, zaś w województwie – 36,8%.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje w kwocie 2938,7 mln zł (29,9% dochodów ogółem), tj. o 4,6% niższej niż rok wcześniej. Udział dotacji w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego wahał się od 26,1% w województwie do 33,6% w gminach.

Wykres 2. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2021 r.

Chart 2. Revenue structure of local self-government units by types in 2021

Ponadto jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 2919,7 mln zł (29,7% dochodów ogółem), czyli o 21,9% wyższej niż rok wcześniej. Ich dominujący składnik (53,0%) stanowiła część oświatowa – 1548,6 mln zł. Największy udział subwencji ogólnej odnotowano w dochodach województwa (37,1%), a najmniejszy – w dochodach miast na prawach powiatu (26,8%).

W 2021 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się na poziomie 8521 zł, tj. o 6,2% wyższym niż rok wcześniej.

Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego poniesione w 2021 r. wyniosły 9172,4 mln zł i były o 0,1% wyższe niż w 2020 r. Stanowiły one 2,9% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

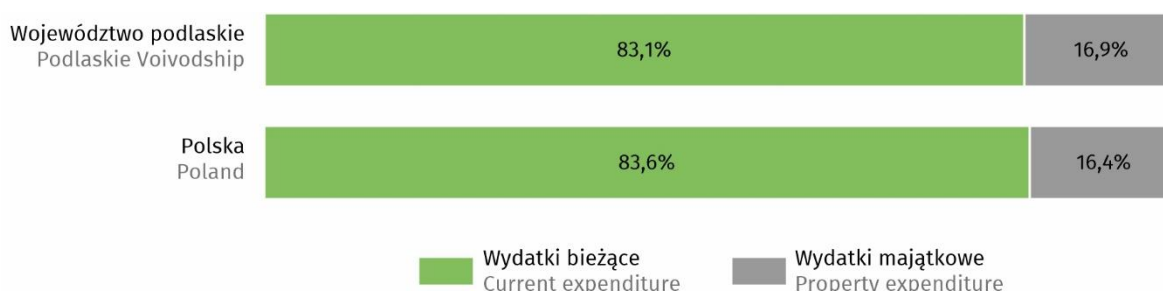
Wśród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w wydatkach, wynoszący 46,3% (w 2020 r. – 44,0%), miały gminy, a następnie miasta na prawach powiatu – 35,0% (rok wcześniej – 35,8%). Udział wydatków województwa ukształtował się na poziomie 7,6% (przed rokiem – 9,4%), zaś powiatów – 11,1% (w poprzednim roku – 10,8%).

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2021 r. wyniosły one 7622,3 mln zł i stanowiły 83,1% wydatków ogółem. Oznacza to, że zwiększyły się one w odniesieniu do 2020 r. o 5,8%. Z ogólnej kwoty wydatków bieżących najwięcej, bo aż 2681,2 mln zł (29,2% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego) przeznaczono na wynagrodzenia, a 1534,4 mln zł (16,7%) na zakup materiałów i usług. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego oscylował od 64,8% w województwie do 90,6% w miastach na prawach powiatu. Najwyższy odsetek środków przeznaczonych na wynagrodzenia stwierdzono w powiatach (40,3%), zaś najniższy – w województwie (15,9%). Zakup materiałów i usług stanowił największe obciążenie dla budżetów miast na prawach powiatu (19,1% ich wydatków), a najmniejsze – dla budżetów powiatów i województwa (po 14,7%).

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe 1550,1 mln zł (16,9% wydatków ogółem), tj. o 20,9% mniej niż przed rokiem. Z tego na inwestycje przekazano 1526,1 mln zł (16,6% wydatków ogółem), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych (98,5%). Wydatki majątkowe stanowiły największy odsetek w budżecie województwa (35,2% ogólnych wydatków województwa), a najmniejszy – w budżetach miast na prawach powiatu (9,4%).

Wykres 3. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2021 r.

Chart 3. Expenditure structure of local self-government units by types in 2021

W 2021 r. największy udział w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej miały nakłady na oświatę i wychowanie (28,7%), rodzinę (19,0%) oraz na transport i łączność (14,3%). Środki przeznaczone na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów miast na prawach powiatu i gmin (stanowiąc odpowiednio 36,7% i 28,3% wydatków wskazanych jednostek samorządu terytorialnego), wydatki na rodzinę – dla budżetów gmin (24,8%) i miast na prawach powiatu (20,2%), natomiast środki na transport i łączność – dla budżetów województwa (43,9%) i powiatów (25,7%).

Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. osiągnęły 7956 zł (o 0,7% więcej niż przed rokiem).

Jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły 2021 r. łączną nadwyżką w wysokości 651,4 mln zł (wobec nadwyżki w kwocie 148,8 mln zł w 2020 r.). W analizowanym roku budżety gmin, powiatów, miast na prawach powiatu oraz województwa wypracowały nadwyżki budżetowe.

Budżety gmin Gminas' budgets

W 2021 r. łączne dochody gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 4608,0 mln zł i stanowiły 2,8% dochodów gmin w kraju. W odniesieniu do 2020 r. dochody te wzrosły o 9,2%, przy czym dochody gmin miejskich zwiększyły się o 4,2%, miejsko-wiejskich – o 9,6%, a wiejskich – o 11,1%.

Największy udział w dochodach gmin ogółem w województwie miały gminy wiejskie – 48,6%. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 31,1%, a gmin miejskich – 20,3% dochodów wszystkich gmin.

W omawianym roku głównym źródłem dochodów gmin były dochody własne w kwocie 1724,1 mln zł, tj. o 0,2% niższej niż w 2020 r. Stanowiły one 37,4% ich łącznych dochodów. Odsetek dochodów własnych w dochodach ogółem tej grupy jednostek samorządu terytorialnego przekroczył przeciętny poziom w województwie w 41 gminach. Ich udział w dochodach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 15,0% w gminie Przytuły do 61,6% w gminie Mielnik. Największą część (33,5%) dochodów własnych gmin stanowił udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Wpływy z tego tytułu wyniosły 578,1 mln zł i były o 14,8% wyższe niż przed rokiem.

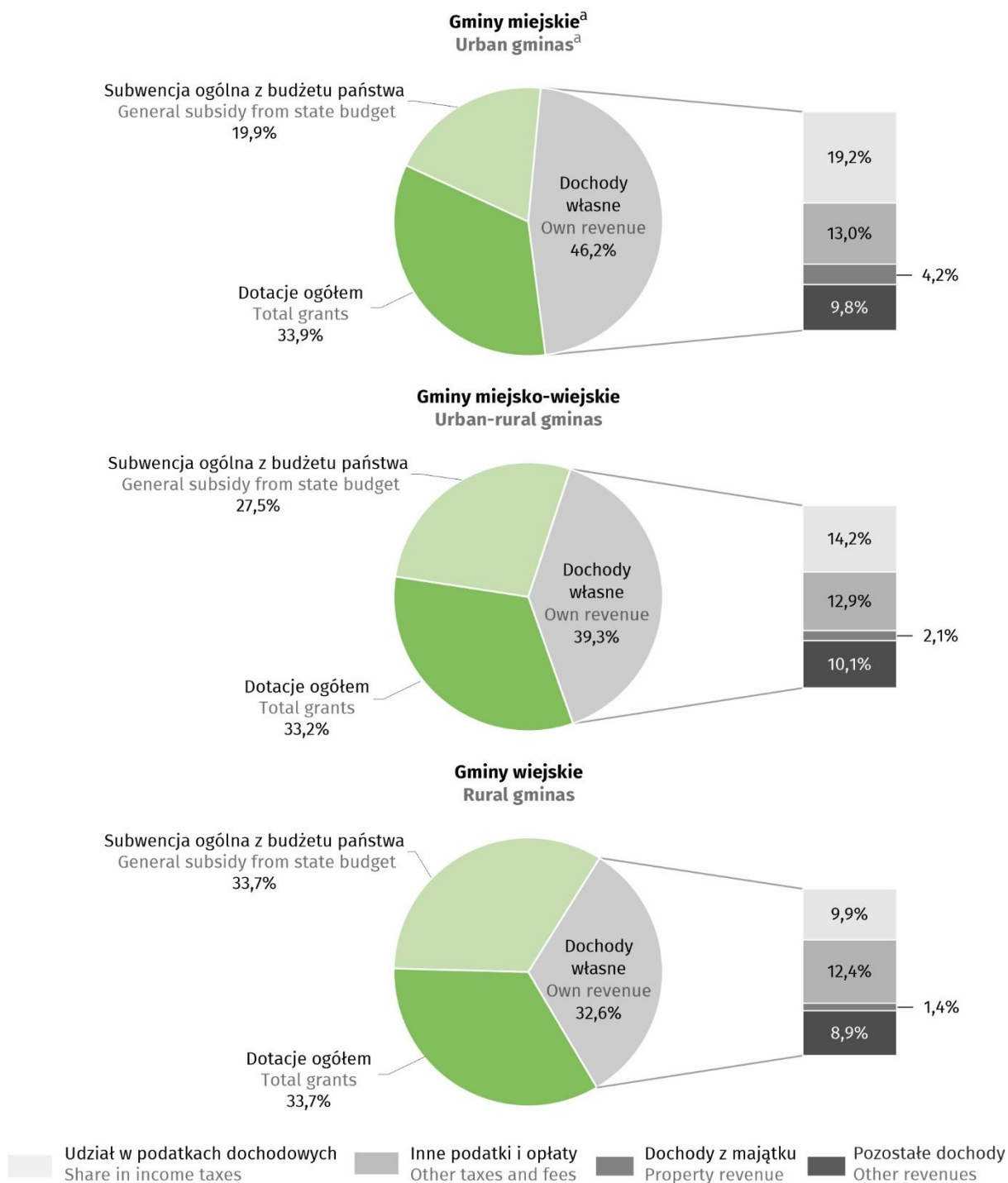
Dochody gmin z tytułu dotacji w 2021 r. osiągnęły 1548,4 mln zł, co oznacza wzrost o 4,3% w ujęciu rocznym. Ich odsetek w dochodach omawianych jednostek samorządu terytorialnego ukształtował się na poziomie 33,6%. Największy udział w ogólnej kwocie dotacji, sięgający 87,1%, miały dotacje celowe, a ich wartość wyniosła 1348,1 mln zł (29,3% dochodów gmin ogółem). Środki z tytułu tych dotacji stanowiły największy odsetek w dochodach gmin Dubicze Cerkiewne (41,2%) i Radziłów (36,7%).

W 2021 r. gminy województwa podlaskiego otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 1335,4 mln zł, tj. o 32,3% wyższą niż rok wcześniej, a jej udział w strukturze dochodów gmin ukształtował się na poziomie 29,0%. Główną składową subwencji stanowiła część oświatowa, na którą przypadło 44,2% jej ogólnej kwoty. Udział subwencji ogólnej w dochodach gmin kształtował się między 11,4% w gminie Mielnik, a 52,2% w gminie Zawady.

W 2021 r. dochody gmin województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 6322 zł, tj. o 9,9% więcej niż przed rokiem. Najwyższą ich wartość odnotowano w gminie Mielnik – 12274 zł, natomiast najniższą w gminie Choroszcz – 5105 zł.

Wykres 4. Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2021 r.

Chart 4. Gminas' revenue structure by types in 2021

^a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu
^a Excluding gminas that are cities with a powiat status.

W omawianym roku wydatki gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 4245,4 mln zł i stanowiły 2,8% wydatków gmin w Polsce. W odniesieniu do 2020 r. ich wartość zwiększyła się o 5,3%. Wzrost wydatków w skali roku odnotowano w gminach miejskich województwa (o 0,6%), gminach miejsko-wiejskich (o 5,7%) i gminach wiejskich (o 7,1%).

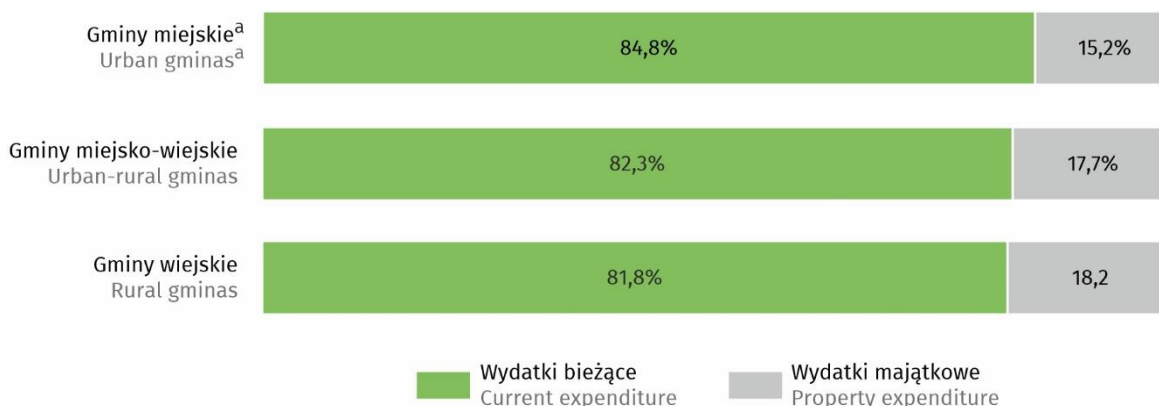
Największy udział w wydatkach gmin w województwie miały gminy wiejskie (47,8%), następnie gminy miejsko-wiejskie (31,4%), a najmniejszy – gminy miejskie (20,8%).

Głównym obciążeniem budżetów gmin były wydatki bieżące, które wyniosły 3504,5 mln zł i stanowiły 82,5% wydatków ogółem, a ich wartość wzrosła o 6,9% w odniesieniu do 2020 r. Wśród wydatków gmin 1110,5 mln zł (26,2%) stanowiły świadczenia na rzecz osób fizycznych, których wartość spadła o 2,1% w stosunku do poprzedniego roku. Największy udział tych świadczeń odnotowano w wydatkach gminy Rutka-Tartak (34,3%), a najmniejszy odsetek środków przeznaczono na ten cel w gminie Mielnik (11,6%).

Poza wydatkami bieżącymi, gminy ponosiły wydatki majątkowe, które w 2021 r. wyniosły 741,0 mln zł i były o 1,8% niższe w odniesieniu do zanotowanych w poprzednim roku. Stanowiły one 17,5% łącznych wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego i prawie w całości (99,3%) zostały przeznaczone na inwestycje. W 2021 r. poziom wydatków inwestycyjnych poniesionych przez gminy osiągnął wartość 735,7 mln zł i zmniejszył się w skali roku o 2,1%. W poszczególnych gminach udział środków przeznaczonych na inwestycje w ogólnej puli wydatków był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 2,5% w gminie miejskiej Hajnówka do 42,9% w gminie Perlejewo.

Wykres 5. Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2021 r.

Chart 5. Gminas' expenditure structure by types in 2021

^a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu

^a Excluding gminas that are cities with a powiat status.

W strukturze wydatków gmin województwa podlaskiego według działów w 2021 r. największy udział miały oświata i wychowanie (28,3%) oraz rodzina (24,8%). Wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 1201,4 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 7,9%. Największy odsetek wydatków na ten cel przeznaczyły gmina Wasilków (38,5%) i gmina Stawiski (36,7%), zaś najmniejszy – gmina Perlejewo (16,4%) i gmina Mielnik (16,6%). Wydatki w zakresie działu rodzina zamknęły się w kwocie 1051,4 mln zł i w porównaniu z 2020 r. utrzymały się na zbliżonym poziomie. Największy ich udział zanotowano w wydatkach gmin Rutka-Tartak (32,4%) i Choroszcz (32,1%), zaś najmniejszy – w gminach Mielnik (10,8%) i Narewka (13,2%).

W 2021 r. wydatki gmin w województwie podlaskim przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 5825 zł i były o 6,0% wyższe niż rok wcześniej. Najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowały gminy Mielnik (11470 zł) oraz Puńsk (8089 zł), natomiast najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły gminy Grodzisk (4375 zł) i Choroszcz (4464 zł).

Gminy województwa podlaskiego zamknęły 2021 r. łączną nadwyżką budżetową w kwocie 362,5 mln zł (przed rokiem – nadwyżką w wysokości 187,6 mln zł). Dodatni wynik finansowy zanotowano we wszystkich rodzajach gmin, tj. w gminach wiejskich (w kwocie 209,2 mln zł), miejsko-wiejskich (103,5 mln zł) oraz w gminach miejskich (49,9 mln zł). Wśród 99 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową największą grupę (55 gmin, tj. 55,6%) stanowiły gminy, w których relacja wyniku do dochodów ogółem przekroczyła 10%. Spośród 16 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, 10 gmin (tj. 62,5%) charakteryzowało się relacją wyniku do dochodów ogółem poniżej 5%. Największą kwotę nadwyżki wykazała gmina miejska Hajnówka (18,3 mln zł), a największy deficyt budżetowy odnotowano w gminie Sokoły (5,9 mln zł).

Budżety powiatów Powiats' budgets

W 2021 r. powiaty województwa podlaskiego osiągnęły dochody w wysokości 1129,3 mln zł, tj. o 8,9% wyższe w stosunku do uzyskanych w 2020 r. Stanowiły one 3,1% dochodów powiatów w kraju.

W omawianym roku najwyższe dochody uzyskał powiat białostocki – 208,5 mln zł (18,5% dochodów ogółem powiatów województwa podlaskiego), a najniższe – powiat sejneński – 38,2 mln zł (3,4%).

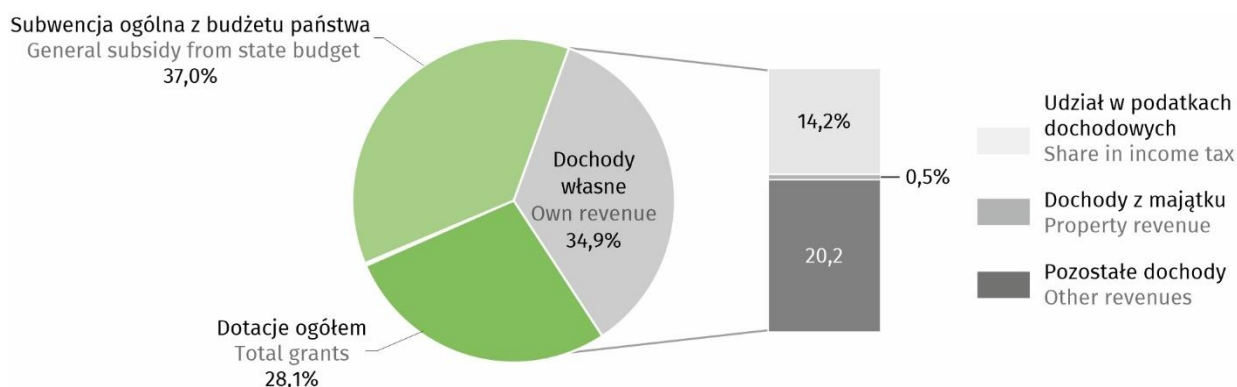
Dochody własne powiatów wyniosły 394,5 mln zł (o 2,0% mniej niż rok wcześniej) i stanowiły 34,9% dochodów ogółem, przy czym 13,7% dochodów ogółem uzyskano z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Odsetek dochodów własnych w dochodach ogółem tej grupy jednostek samorządu terytorialnego przekroczył przeciętny poziom w województwie w 5 powiatach. Najwyższy ich udział zanotowano w powiecie białostockim (55,2%), a najniższy – w sejneńskim (20,1%).

W 2021 r. powiaty otrzymały dotacje w wysokości 317,0 mln zł (o 23,5% więcej niż w poprzednim roku), co stanowiło 28,1% ich dochodów ogółem. Najwięcej otrzymano dotacji celowych (22,0% dochodów ogółem), w tym zwłaszcza dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej (11,1%). Najwyższy odsetek dotacji w dochodach ogółem odnotowano w powiecie sejneńskim (47,2%), a najniższy – w augustowskim (18,9%).

Największy udział (37,0%) w dochodach powiatów miała subwencja ogólna z budżetu państwa, która wyniosła 417,8 mln zł, tj. o 10,5% więcej niż przed rokiem. Najwyższy jej odsetek zanotowano w powiecie grajewskim (54,9%), a najniższy – w białostockim (18,5%). Na część oświatową przypadało 213,9 mln zł, tj. 51,2% subwencji ogólnej, a 18,9% łącznych dochodów powiatów.

Wykres 6. Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2021 r.

Chart 6. Powiats' revenue structure by types in 2021

W analizowanym roku dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1549 zł i zwiększyły się o 9,7% w porównaniu z 2020 r. W skali województwa najwyższe dochody (2143 zł) przypadają na 1 mieszkańca powiatu wysokomazowieckiego, zaś najniższe (1133 zł) na 1 mieszkańca powiatu łomżyńskiego.

W 2021 r. wydatki powiatów województwa podlaskiego wyniosły 1022,5 mln zł, tj. o 3,3% więcej niż przed rokiem. Stanowiły one 3,0% wydatków powiatów w Polsce.

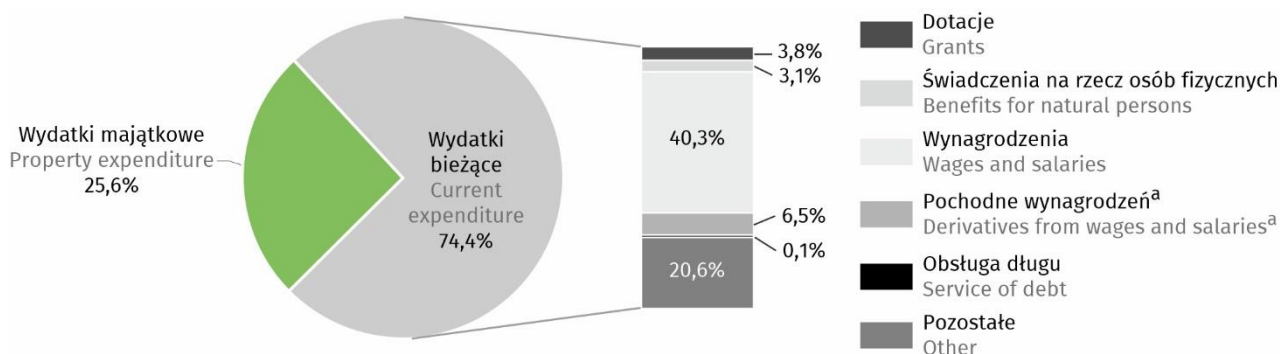
Najwyższe wydatki – w wysokości 182,3 mln zł (17,8% łącznych wydatków powiatów w województwie) – poniósł powiat białostocki, a najniższe – w kwocie 31,9 mln zł (3,1%) – powiat sejneński.

W strukturze wydatków powiatów dominowały wydatki bieżące, które osiągnęły wartość 760,3 mln zł, czyli 74,4% ich ogólnej wartości. Były one o 3,0% wyższe niż w 2020 r. Istotną część wydatków bieżących (54,2%) stanowiły środki przeznaczone na wynagrodzenia. Największy udział wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków odnotowano w powiecie zambrowskim (83,2%), a najmniejszy – w łomżyńskim (64,9%). W 7 powiatach odsetek ten był wyższy niż przeciętnie w powiatach województwa.

Na wydatki majątkowe, stanowiące 25,6% wydatków ogółem, powiaty przeznaczyły 262,2 mln zł, czyli o 4,5% więcej niż w 2020 r. Środki te wydatkowano niemal w całości na zadania inwestycyjne. Największy udział wydatków przeznaczonych na te zadania odnotowano w wydatkach ogółem powiatu łomżyńskiego (35,1%), a najmniejszy – zambrowskiego (13,4%).

Wykres 7. Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2021 r.

Chart 7. Powiaty' expenditure structure by types in 2021

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

W strukturze wydatków powiatów według działów przeważały środki przeznaczone na transport i łączność (25,7%) oraz oświatę i wychowanie (21,9%). Najwyższy udział wydatków na transport i łączność odnotowano w powiatach łomżyńskim (44,6%) i suwalskim (38,6%), zaś w powiatach hajnowskim i zambrowskim zarejestrowano najniższy udział wydatków na ten cel (odpowiednio 10,1% i 12,8%). Na oświatę i wychowanie największą część środków finansowych wydatkowano w powiatach grajewskim (38,3%) i zambrowskim (36,9%), zaś najmniejszą – w powiecie łomżyńskim (0,1%).

Powiaty województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 1403 zł, co oznacza wzrost o 4,1% w stosunku do poprzedniego roku. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca ponieśli powiaty wysokomazowiecki (1893 zł) i sejneński (1668 zł). Najniższe wydatki na 1 mieszkańca zanotowano w powiecie łomżyńskim (898 zł).

W 2021 r. budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się nadwyżką finansową, wynoszącą 106,8 mln zł. (wobec nadwyżki w kwocie 47,6 mln zł w 2020 r.). Dodatni wynik finansowy uzyskało 13 powiatów, w tym największą nadwyżkę zanotowano w powiecie białostockim (26,1 mln zł). Deficyt wykazał tylko 1 powiat – grajewski (1,2 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

Budgets of cities with a powiat status

W 2021 r. dochody budżetów miast na prawach powiatu województwa podlaskiego, tj. Białegostoku, Łomży i Suwałk ukształtowały się na poziomie 3390,2 mln zł, czyli o 5,5% wyższym niż w roku poprzednim. Dochody te stanowiły 3,1% dochodów miast na prawach powiatu w Polsce.

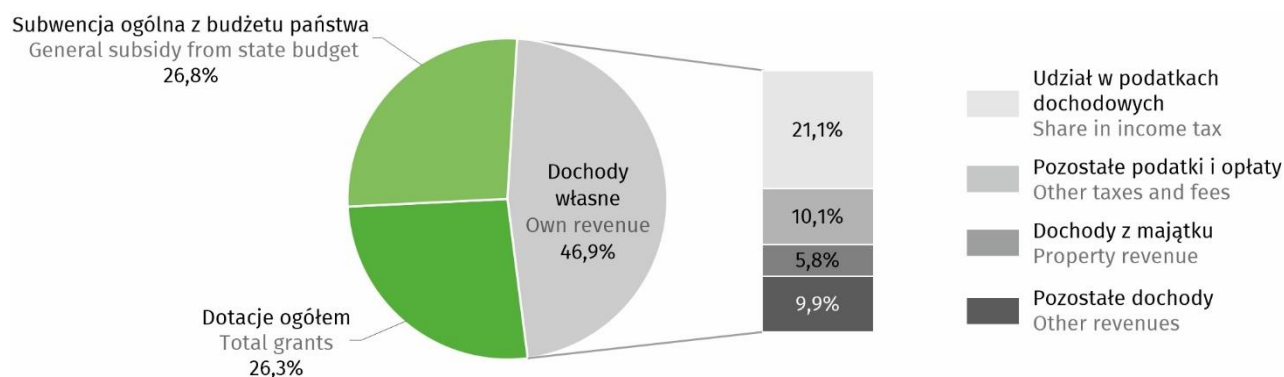
W strukturze dochodów miast na prawach powiatu w województwie dominowały dochody własne (46,9%), które w 2021 r. osiągnęły wartość 1590,6 mln zł, tj. o 10,6% wyższą niż przed rokiem. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem ukształtował się następująco: w Białymstoku – 49,2%, Suwałkach – 43,3%, a w Łomży – 39,8%. Najwyższy odsetek dochodów własnych tej grupy jednostek samorządu terytorialnego (42,3% dochodów własnych i 19,8% dochodów ogółem) stanowiły udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 672,3 mln zł oraz dochody z podatku od nieruchomości w wysokości 270,6 mln zł (17,0% dochodów własnych i 8,0% dochodów ogółem).

Dotacje stanowiły 26,3% dochodów miast na prawach powiatów. Z tego tytułu omawiane jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego otrzymały 891,3 mln zł, tj. o 11,9% mniej niż przed rokiem. Najwyższy udział dotacji w dochodach zanotowano w Suwałkach (30,6%), natomiast niższy wystąpił w Łomży i Białymstoku (odpowiednio 27,3% i 25,1%). W łącznej sumie dotacji znaczący udział (75,2%) miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 670,6 mln zł (19,8% dochodów ogółem), które spadły o 0,9% w skali roku. Ich najwyższy odsetek w dochodach ogółem odnotowano w Suwałkach (21,7%), a najniższy – w Białymstoku (19,0%).

Budżety miast na prawach powiatu zasilane były również subwencją ogólną z budżetu państwa, która w 2021 r. wyniosła 908,2 mln zł, co stanowiło 26,8% ich wpływów ogółem. W porównaniu z 2020 r. dochody z tego tytułu zwiększyły się o 19,2%. Subwencja ogólna stanowiła 32,9% dochodów Łomży, 26,1% – Suwałk, a 25,8% – Białegostoku. Na część oświatową przypadało 730,9 mln zł, tj. o 4,4% więcej środków niż przed rokiem. Kwota ta stanowiła 80,5% subwencji ogólnej i 21,6% dochodów ogółem miast na prawach powiatu.

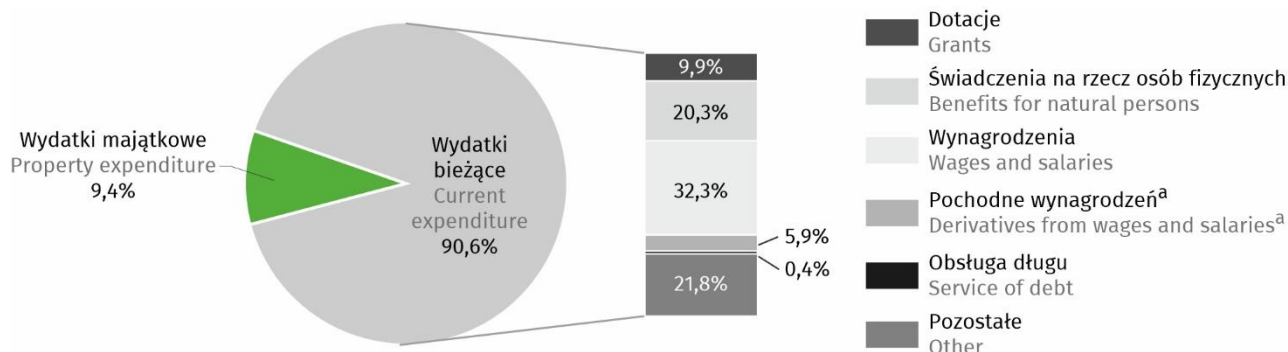
Wykres 8. Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.

Chart 8. Revenue structure of cities with a powiat status by types in 2021

W 2021 r. dochody miast na prawach powiatu przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 7994 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 6,0%. W skali województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca, wynoszące 8060 zł, odnotowano w Białymstoku, a najniższe – 7602 zł – w Łomży.

Wydatki miast na prawach powiatu w województwie podlaskim zamknęły się kwotą 3208,4 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyły się o 2,1%. Stanowiły one 3,0% wydatków miast na prawach powiatu w Polsce. Z ogólnej kwoty wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego w województwie 69,7% zrealizowano w Białymstoku, 16,4% – w Suwałkach, a pozostałe 13,9% – w Łomży.

Wykres 9 Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2021 r.**Chart 9 Expenditure structure of cities with a powiat status in 2021**

^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.
 a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów przeważały wydatki bieżące, które ukształtowały się na poziomie 2906,6 mln zł (tj. o 5,3% wyższym niż w roku poprzednim) i stanowiły 90,6% wydatków ogółem. Najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w Białymstoku (91,1%), a najniższy – w Suwałkach (88,6%). Znaczna ich część – 1035,6 mln zł, tj. 35,6% wydatków bieżących i 32,3% wydatków ogółem – została przeznaczona na wynagrodzenia i było to o 5,6% więcej niż przed rokiem. Drugą pod względem wysokości kwotę – 651,8 mln zł, tj. 22,4% wydatków bieżących i 20,3% wydatków ogółem – przeznaczono na świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Miasta na prawach powiatu przeznaczyły na wydatki majątkowe 301,8 mln zł, czyli o 41,8% mniej niż w 2020 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (97,4%) na zadania inwestycyjne. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 9,2% wobec 15,6% przed rokiem, przy czym najwyższy ich odsetek zanotowano w Suwałkach (10,8%), natomiast najniższy – w Białymstoku (8,7%).

Analiza wydatków miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że w 2021 r. najwyższą kwotę przeznaczono na oświatę i wychowanie – 1178,2 mln zł (36,7% wydatków ogółem), tj. o 4,2% więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział środków przeznaczonych na ten cel (37,7%) zanotowano w wydatkach Białegostoku, a najniższy (32,6%) – w Suwałkach. Kolejnym działem, na który wydatkowano znaczną część środków finansowych była rodzina – 648,6 mln zł (20,2% wydatków ogółem), tj. o 2,3% mniej niż rok wcześniej. Najwyższy odsetek funduszy przeznaczonych na ten dział odnotowano w Suwałkach (22,6%), a najniższy – w Białymstoku (19,7%).

Miasta na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 7566 zł, tj. o 1,7% mniej niż przed rokiem. Spośród omawianych jednostek najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Suwałki (7607 zł), następnie Białystok (7598 zł), a najniższe – Łomża (7362 zł).

W 2021 r. łączny wynik finansowy miast na prawach powiatu w województwie podlaskim był dodatni i wyniósł 181,8 mln zł (wobec deficytu w kwocie 65,9 mln zł w 2020 r.). Jego wartość wynikała z nadwyżki budżetowej wszystkich miast na prawach powiatu, tj. Białegostoku na poziomie 136,0 mln zł, Suwałk – 31,2 mln zł oraz Łomży – 14,6 mln zł.

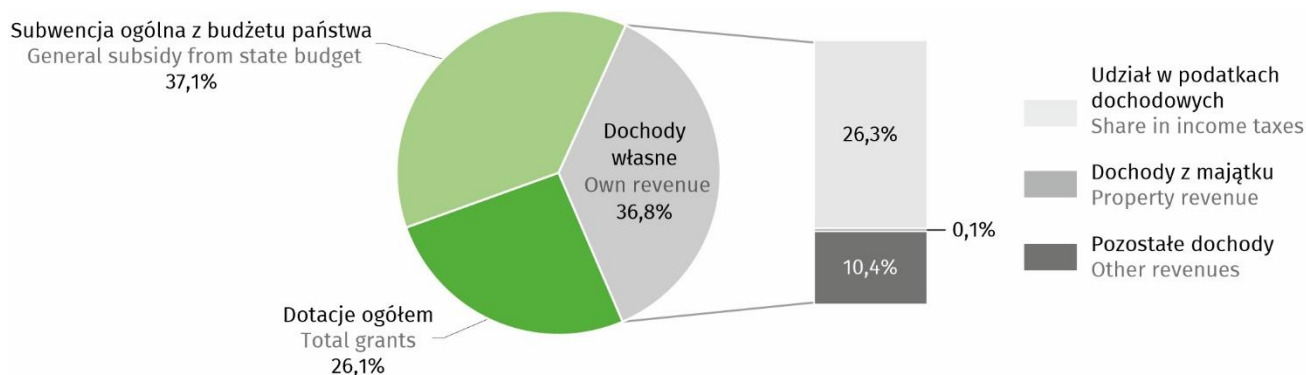
Budżet województwa Voivodship budget

W 2021 r. dochody województwa podlaskiego wyniosły 696,4 mln zł i były o 17,1% niższe niż w roku poprzednim. Stanowiły one 3,1% dochodów województw w Polsce.

Dochody własne województwa ukształtowały się na poziomie 256,2 mln zł (o 3,8% niższym niż rok wcześniej) i stanowiły 36,8% jego dochodów ogółem. Wśród dochodów własnych 136,8 mln zł, tj. 53,4% pochodziło z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Było to o 39,3% więcej niż rok wcześniej.

Wykres 10. Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2021 r.

Chart 10. Voivodship revenue structure by types in 2021

Znaczna część dochodów województwa podlaskiego (37,1%) pochodziła z subwencji ogólnej z budżetu państwa, która w 2021 r. osiągnęły wartość 258,3 mln zł i była o 5,2% wyższa niż w poprzednim roku. W strukturze subwencji ogólnej dominowała część wyrównawcza subwencji ogólnej (20,9% dochodów ogółem) oraz jej część regionalna (8,3%). Wyniosły one łącznie 203,4 mln zł i stanowiły 29,2% dochodów województwa.

Dochody województwa podlaskiego uzupełniały dotacje, które w omawianym roku ukształtowały się na poziomie 181,9 mln zł (o 44,7% niższym niż w 2020 r.), a ich udział w dochodach województwa wyniósł 26,1%. Dominowały wśród nich dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (§§ 200, 620, §§ 205, 625). Wyniosły one 131,5 mln zł i stanowiły 18,9% dochodów województwa oraz 72,3% dotacji ogółem.

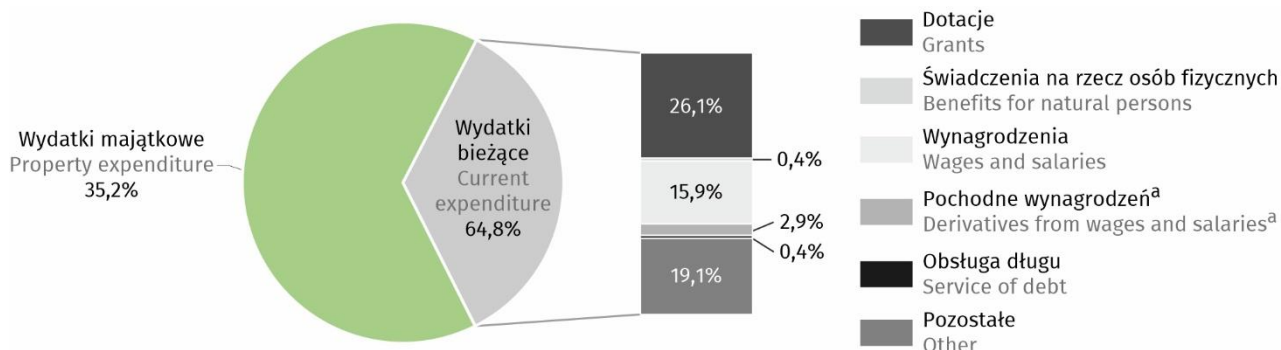
W 2021 r. dochody województwa podlaskiego przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 604 zł (o 16,6% niższym niż rok wcześniej), w tym dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 222 zł (o 3,2% mniej niż w 2020 r.).

W 2021 r. wydatki województwa podlaskiego zamknęły się w kwocie 696,1 mln zł, tj. o 19,2% niższej niż w roku poprzednim. Stanowiły one 3,3% wydatków województw w kraju.

W wydatkach województwa 64,8% stanowiły wydatki bieżące. W analizowanym roku osiągnęły one wartość 451,0 mln zł (czyli o 5,8% wyższą niż w 2020 r.), a największy udział w tych wydatkach miały dotacje (26,1% wydatków ogółem).

Wykres 11. Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2021 r.

Chart 11. Voivodship expenditure structure by types in 2021

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

Wydatki majątkowe województwa wyniosły 245,1 mln zł, a ich udział w wydatkach ogółem ukształtował się na poziomie 35,2%. W odniesieniu do poprzedniego roku wydatki majątkowe spadły o 43,6%. Wydatki majątkowe niemal w całości były przeznaczone na inwestycje (96,3%).

W strukturze wydatków województwa podlaskiego według działów klasyfikacji budżetowej przeważały środki na cele związane z transportem i łącznie – 305,9 mln zł (43,9% wydatków ogółem). W 2021 r. wydatkowano ich o 37,6% mniej niż w 2020 r.

W 2021 r. wydatki samorządu województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 604 zł (tj. o 18,7% mniej niż rok wcześniej), z czego 205 zł (o 44,9% mniej niż w 2020 r.) wydatkowano na inwestycje.

Budżet samorządu województwa podlaskiego w 2021 r. zamknął się nadwyżką budżetową, która wyniosła 0,4 mln zł, podczas gdy rok wcześniej zanotowano deficyt w wysokości 20,4 mln zł.

Uwagi metodyczne

Przez **gospodarkę finansową** jednostek samorządu terytorialnego rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1241, z późn. zm.), jak również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, z późn. zm.).

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy i rozdziały – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku.

Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;

2) dotacje:

- a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (§§ 200, 620, §§ 205, 625), według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.),
- c) otrzymane z funduszy celowych,
- d) pozostałe dotacje;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego obejmują:

- 1) wydatki bieżące, tj.:
  - a) dotacje, w tym dla samorządowych zakładów budżetowych,
  - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
  - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, pochodne do wynagrodzeń, zakup materiałów i usług,
  - d) wydatki bieżące na obsługę długu publicznego,
  - e) pozostałe wydatki bieżące;
- 2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

Wynik finansowy budżetu jednostki samorządu terytorialnego (nadwyżka/deficyt) to odpowiednio dodatnia lub ujemna różnica między dochodami a wydatkami jednostki samorządu terytorialnego.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Informacje za rok 2021 zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następujących publikacjach Urzędu Statystycznego.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według faktycznego miejsca zamieszkania w dniu 30 czerwca. Wskaźniki odnoszące się do liczby ludności od 2020 r. zostały przeliczone zgodnie z bilansem przygotowanym w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021).

Methodological notes

Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining such processes is the Act on Public Finances of 27 August 2009 (Journal of Laws 2009 item 305, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 No 157 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2021 item 1372, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2020 item 920, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2020 item 1668, with later amendments) and the Act of 13 November 2003 on Revenues of Local Government Units (Journal of Laws 2021 item 1672, with later amendments).

Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

Revenue and expenditure of the state budget and of the budgets of local governments are grouped in accordance with the provisions in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into sections and subsections – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure.

The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, specified by the Minister of Finance in the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

Budget revenue of local government units comprises:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
- c) revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing as well as agreements of a similar character,
- d) funds for additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- a) grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realised on the basis of agreements with government administration bodies,
- b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (§§ 200, 620, §§ 205, 625), according to the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, as stated in Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments),
- c) received from appropriated funds,
- d) other grants;

3) general subsidy from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts).

Budget expenditure of local government units comprise:

- 1) current expenditure, i.e.:
  - a) subsidies, including the ones for local government budgetary establishments,
  - b) benefits for natural persons,
  - c) current expenditure of budgetary units, including wages and salaries, derivatives from wages and salaries, purchase of goods and services,
  - d) current expenditure on service of public debt,
  - e) other current expenditure;
- 2) property expenditure, including investment ones.

Financial result of a local government unit (surplus/deficit) is a positive or a negative difference between revenue and expenditure of a local government unit.

Information concerning local government units' budget is presented on the basis of reporting of the Ministry of Finance.

Information for 2021 are presented on the basis of data that are semi-finalised and may differ from the ones published in next elaborations of the Statistical Office.

Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

Relative numbers (indices, percentages) are calculated on the basis of absolute data expressed with a higher precision than that in the tables.

When computing per capita revenue and expenditure, a number of population by an actual place of residence as of 30 June has been adopted. Indicators related to population since 2020 have been converted according to the balance sheet prepared on the basis of the National Population and Housing Census 2021 results.